

A Fővárosi Ítéltábla a Kapolyi Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Kapolyi József ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek, a Holczer, Jákó & Boross Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Jákó János ügyvéd) által képviselt alperes neve(**alperes címe**) alperes ellen kár megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2019. március 19. napján meghozott 22.P.23.757/2018/10. számú ítélete ellen a felperes részéről 11. és 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 635.000 (Hatszázharmincötezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 2.500.000 (Kétmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes a felperes egyik tulajdonosa és önálló képviseleti joggal rendelkező ügyvezetője volt. A felperes utolsó egyszerűsített éves beszámolója és mérlege 2015. május 20-án készült, 2014. december 31-i fordulónappal, mely szerint a felperes akkor 236.023.000 forint értékű tárgyi eszközzel, 12.583.,000 forint értékű befektetett pénzügyi eszközzel, 54.196.000 forint értékű készlettel, 115.701.000 forint értékű követeléssel és 2.265.000 forint pénzeszközzel rendelkezett. A Fővárosi Törvényszék ... számú végzésével 2016. október 7. napjával elrendelte a felperes felszámolását. A felszámolás elrendelését követően a felszámoló megkeresésére az alperes nem nyilatkozott, a vagyon-, illetve iratátadási kötelezettségét nem teljesítette, tevékenységet záró mérleget nem készített, beszámolót nem tett közzé. A felperes a mulasztása kimentésére kísérletet sem tett.

A felperes végleges keresetében 362.768.000 forint és annak 2016. november 8-tól a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: költségrendelet) alapján azzal, hogy jogi képviselője nem tartozik ÁFA körbe. Keresetét a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.) 31. §-ának (1) és 34. §-ának (2) bekezdésére, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:24. §-ára alapította. Előadta, hogy az alperes a felszámolási eljárás kezdő időpontját megelőző nappal nem készített záróleltárt,

éves beszámolót, az eredmény felosztása után zárómérleget, illetve adóbevallást, és ezeket nem adta át a felszámolás kezdő időpontját követő 30 napon belül a felszámolónak, valamint az adóhatóságnak. Emellett a nem selejtezhető iratokról nem készített iratjegyzéket, és nem intézkedett az iratok, valamint a vagyon átadásáról a felszámoló részére. Ugyanakkor a 2014. évi mérlegből megállapítható, hogy mekkora volt a felperes vagyona, amellyel az alperes nem számolt el. Az alperes kizárólag a tárgyi eszközökre vonatkozóan tett előadást, a befektetett pénzügyi eszközök, a készlet, a követelések, valamint a pénzeszközök tekintetében nyilatkozatot sem tett. Károkozó magatartását az alperes ki sem mentette. A felperes a kártérítési igényéből az idegen ingatlanon végzett beruházás jelenlegi becsértékét levonta. A vagyon átadásának elmulasztásával az alperes kárt okozott neki, amelyért a Ptk. 6:519. §-a, 6:522. §-ának (1) bekezdése, és 6:532. §-a szerint mint vezető tisztségviselő felel. Hivatkozott e körben a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.097/2011/4. számú ítéletére.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését, másodlagosan a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte a költségrendelet alapján azzal, hogy jogi képviselője ÁFA körbe tartozik. A permegszüntetés iránti kérelmével kapcsolatban előadta, hogy a felperes követelése idő előtti és hivatkozott a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 130. §-ának (1) bekezdés f), illetőleg 157. §-ának a) pontjára. Kifejtette, hogy a ... beruházás a felszámoló rendelkezése alatt áll, annak értékesítése folyamatban van, így még nem állapítható meg, hogy milyen értékesökkenés keletkezett a felperes vagyonában. Erdemben nem vitatta, hogy a felszámolás elrendelésének napját megelőző nappal nem készített beszámolót, illetőleg mérleget, nem adta át a cég iratait és vagyonát a felszámoló részére. Azt sem vitatta, hogy ennek érdekében a felszámoló megkereste őt, hivatkozott azonban rossz idegállapotára. Az iratokkal kapcsolatban pedig előadta, hogy a cég bérelt székhelyén az ingatlan új bérlője tévedésből megsemmisítette azokat. A felperes által lízingelt számítógépeken tárolt adatokat nem volt lehetősége lementeni, mert azokat a lízingcég visszavette. A 2014. évi mérleg adatait nem vitatta, kifejtette ugyanakkor, hogy az nem tükrözi a felszámolás megindulásakor fennálló tényleges vagyoni helyzetet, mert a cég a vagyonát 2016 elejére elveszítette, vagyonnal ekkor már nem rendelkezett. Előadta, hogy a tehergépjárművek a felszámolás elrendelésekor egy kivételével már nem voltak meg, az az egy pedig működésképtelen volt. Az idegen ingatlanon végzett félbehagyott beruházás mint tárgyi eszköz a felszámoló által pályázati úton jelenleg is értékesítés alatt áll, becsértéke 58.000.000 forint.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a per megszüntetése iránti kérelmet elutasította. Kötelezte az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 362.768.000 forintot és annak 2016. november 8-tól a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 1.000.000 forint perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak az adóhatóság külön felhívására 1.500.000 forint kereseti illetéket.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 140. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján elsődlegesen az alperes permegszüntetés iránti kérelmét vizsgálta. A keresetet azonban nem találta idő előttinek, mert a Csődtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerint a felszámoló felhívására az alperesnek a felperes vagyonát és iratait át kellett volna adnia 30 napon belül a felszámoló részére. A határidő eredménytelenül telt el, az alperes tehát késedelembe esett, és ugyanebben az időpontban a felperes vagyona csökkent az át nem adott vagyonelemekkel. A felperes követelése ezért esedékessé vált. Ebből következően az alperes nem hivatkozhat időelőttiségre. A per megszüntetésre irányuló kérelmet tehát a Pp. 162. §-ának (2) bekezdése alapján elutasította, és érdemben vizsgálta a keresetet.

E körben rögzítette, hogy a peres felek egyező előadása alapján állapította meg, hogy az alperes 2008-tól a felperes egyedüli önálló képviselőre jogosult ügyvezetője volt, a felperes 2016. október 7-én felszámolás alá került, a felszámoló felhívta az alperest a vagyon, illetőleg az iratok átadására, ennek azonban az alperes nem tett eleget, tevékenység zárómérleget, illetőleg beszámolót nem készített. Nem voltak vitások továbbá a felek között a 2014. évi beszámoló és mérleg adatai. Ez alapján megállapította, hogy az alperes a Csődtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerinti kötelezettségeinek nem tett eleget, amely károkozó magatartásnak minősül. Rögzítette, hogy a 2015. január 1-jét követő időszakra vonatkozó mérleg elkészítésének hiányában a felperes vagyona nem volt felmérhető.

Ezt követően elsődlegesen az alperes kimentési hivatkozását vizsgálta, miszerint a vagyon 2016. október 7-én már nem volt meg. Személyes meghallgatása során azonban az alperes nem hivatkozott erre. Az iratok átadásának elmulasztását idegállapota nem mentheti, mint ahogy az sem, hogy a felperesi cégnek anyagi okokból nem volt könyvelője. E körben azonban az alperes nem terjesztett elő bizonyítási indítványt. Kizárólag abban a körben volt indítványa, hogy az iratokat miért nem adta át a felszámoló részére. Az ezzel kapcsolatos védekezését azonban az elsőfokú bíróság alaptalannak találta.

Rámutatott arra, hogy a felperes a 2014. évi mérlegadataival bizonyította keresete összecszerűségét, mert a beruházás becsértékével csökkentette követelését. Ezzel szemben az alperes nem bizonyította, hogy a felperes vagyona csökkent a 2014. december 31-i állapothoz képest a felszámolás megindulásáig. Azt is megállapította, hogy a felperes felszámolója a felperes vagyonának felkutatása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette. Kifejtette, hogy a perben az alperesnek kellett volna bizonyítási indítvánnyal élnie abban a tekintetben, hogy a 2014. évi mérleg szerinti 236.0023.000 forint értékű befektetett tárgyi eszköz megfelelt a ... beruházásnak. E körben azonban bizonyítási indítványt nem tett. Ezért abból indult ki, hogy a ... beruházás a befektetett tárgyi eszközök részét képezte, annak értéke azonban nem volt megállapítható, de a megállapított becsértéket a felperes a keresetéből levonta, azt ezzel az összeggel csökkentette. Bizonyítékok hiányában azt sem tudta megállapítani, hogy a gépjárművek a felszámolás elrendelésekor már nem álltak rendelkezésre, így tehát ezt is az alperes terhére értékelte.

Ezért a leszállított keresetnek megfelelően marasztalta az alperest. A kártérítés a felszámolás elrendelését követő harminc nap elteltével esedékessé vált. Az alperes tehát ekkor késedelembe esett, ezért 2016. november 8-tól köteles késedelmi kamat fizetésre is. A felperesi képviselő részére pernyertességére tekintettel járó ügyvédi munkadíj összegét a költségrendelet 3. §-ának (2) bekezdés c) pontja és (6) bekezdése alapján állapította meg. Pervesztességére tekintettel kötelezte továbbá az alperest a le nem rótt kereseti illeték megfizetésére.

Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes a Pp. 253. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján elsődlegesen kérte az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltségre is kiterjedően megváltoztatni és a felperes keresetét elutasítani, valamint a felperest első- és másodfokú perköltségében marasztalni. Másodlagosan a Pp. 252. §-ának (2) és (3) bekezdése alapján kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az első fokon eljáró bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítani.

Fellebbezésének indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a jogszabályokat, a tényállás pedig az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértése, illetve a bizonyítékok nem okszerű értékelése miatt iratellenes. A tényállás hiányos továbbá, mert figyelmen

kívül hagyta az általa előadottakat és bizonyítási indítványait. Előadta, hogy a felperes követelését nem helytálló adatok alapján határozta meg, mert jelenleg is értékesítés alatt állnak a felperes tárgyi eszközei, így a felperes nem tudhatja azt, hogy végül milyen áron sikerül eladnia azokat, és ezért nem állapítható meg a vagyonában bekövetkezett értékcsökkenés pontos összege.

Kifejtette, hogy a felperes figyelmen kívül hagyta az átadott vagyonelemeket, így a ... beruházást és a gépjárműveket. Utóbbiak a felszámolás kezdő időpontjában már nem képezték a társaság tulajdonát, és ennek ellenkezőjét nem bizonyítja a felperes által bemutatott önkormányzati igazolás sem. A felperes elmulasztott minden szükséges intézkedést megtenni a tényleges vagyoni helyzet feltárása érdekében. A gépjárműveket nem vezette ki a könyvelésből, a megmaradt gépjármű értékesítéséről nem gondoskodott, és a ... beruházás értékesítése is folyamatban van. Így tehát a követelés pontos összege jelenleg nem állapítható meg. A felperes keresete tehát idő előtti.

A társaság ügyvezetőjét a működés során keletkezett veszteségekért önmagában nem terheli felelősség, csak akkor, ha a veszteség keletkezése neki felróható. Az kétségtelen, hogy nem adta át a társaság iratait a felszámoló részére, az azonban nem igazolt, hogy a társaság működése során kárt okozott volna. Vitatta a kár összecszerűségét, és a kár, valamint a magatartása közötti okozati összefüggés fennállását is. Az ügyvezető felelőssége egyébként is korlátozott, csak a társaság vagyona által nem fedezett rész erejéig terjed. Erre tekintettel a felperes a felszámolási eljárás jogerős befejezéséig csak megállapítási keresetet terjeszthetett volna elő, mert a kártérítés összecszerűsége addig nem ismert. Vitatta ezért a kamat igényt is tekintettel arra, hogy nincs esedékes tartozása, nem esett késedelembe. Összességében tehát az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ába ütköző módon értékelte.

Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperesnek a felmerült másodfokú perkoltségben való marasztalását kérte a költségrendelet alapján azzal, hogy új jogi képviselője áfa fizetésére köteles. Indokolásként kifejtette, hogy az alperes semmilyen vagyonelemet nem adott át a felszámoló részére, és kötelezettsége ellenére azt sem bizonyította, hogy a beruházásokat milyen összegben vette figyelembe az utolsó közzétett beszámolóban. A megmaradt gépjármű sem került átadásra a felszámoló részére. Eseti döntésekre és a Csődtv. magyarázatára hivatkozással kiemelte, hogy ilyen esetekben a kártérítésként érvényesített összeg az utolsó közzétett mérleg mérlegfőösszege lehet. Az alperesnek kellett volna a perben bizonyítania, hogy mi lett a vagyon sorsa a 2014. december 31-i beszámolót követően. Az alperes alaptalanul igyekezett a perbeli esetet a Csődtv. 33/A. §-a szerinti felelősség megállapítása iránti igényekkel összemosni. A kialakult bírói gyakorlatra tekintettel tehát nem volt akadálya annak, hogy az elsőfokú bíróság az utolsó közzétett beszámoló figyelembevételével állapítsa meg a kár mértékét.

A fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes az öt marasztaló elsőfokú ítélet ellen a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítása érdekében fellebbezett, így tehát az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 228. §-ának (4) bekezdése alapján fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése. Ebből következően a másodfokú felülbírálat az elsőfokú ítélet egészére kiterjedt. E körben a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, ennek során az ítélet hatályon kívül helyezését szükségessé tevő lényeges eljárási szabálysértést nem követett el, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte, és a tényállást helyesen állapította meg. Az ítéletábra az ebből levont jogi következtetésével is egyetértett, a fellebbezésben foglaltakra tekintettel mindössze az alábbiakat

emeli ki.

Az alperes alaptalanul indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, ugyanis az elsőfokú bíróság semmilyen olyan lényeges eljárási szabálysértést nem vétett, ami ezt indokolta volna. Ilyet az alperes sem tudott konkrétan megjelölni a fellebbezésében, csak általánosságban hivatkozott erre. Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében a felek egyező előadása, azaz a Pp. 163. §-ának (2) bekezdése alapján és az okirati bizonyítékok tartalmával egyezően állapította meg. Így tehát a bizonyítékok Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétes mérlegelése, vagy a tényállás iratellenessége szóba sem jöhet.

Az elsőfokú bíróság kétségtelenül elutasította az alperes cégiratok sorsával kapcsolatos bizonyítási indítványát, ez azonban helyénvaló volt, mert a Pp. 163. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság csak a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása érdekében rendelhet el bizonyítást. Ebből a contrario következően minden más, a per eldöntése szempontjából indifferens tény bizonyítására irányuló indítványt viszont köteles elutasítani, már csak a per Pp. 2. §-ának (1) bekezdésében alapvető szinten előírt ésszerű időn belül való befejezése érdekében is. Márpedig a perben az alperes maga is azt adta elő, hogy a társaság bérleti szerződésének lejártát követően az ingatlan új bérlője selejtezte le a felperes iratait. E tény azonban esetleges bizonyítottsága esetében sem mentesíthette volna az alperest, mivel az alperestől mint ügyvezetőtől elvárható magatartás az lett volna, hogy elszállítja abból az ingatlanból a cég iratait, amelynek birtoklására és használatára – a bérleti szerződés lejártát követően – már nem jogosult és biztonságba helyezi azokat.

Ugyanez igaz a cég könyvelési adatait tartalmazó és a felperes által korábban lízingelt számítógépekkel kapcsolatban is. A lízingszerződések lejártát követően az alperesnek gondoskodnia kellett volna az adatok megfelelő mentéséről még az előtt, hogy a lízingbe adó elszállította a gépeket. Erre tekintettel az alperesi indítványok olyan tények bizonyítására irányultak, amelyek a per eldöntése szempontjából irrelevánsak voltak, ezért azokat az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértés nélkül, megalapozottan utasította el. Az alperes által előadottakat tehát nem figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság, csak helytállóan értékelte azokat a bizonyítási eljárás során. Az elsőfokú ítélet Pp. 252. §-a szerinti hatályon kívül helyezését tehát semmi nem indokolta, ezért azt érdemben bírálta felül az ítéletábról.

Az alperes fellebbezésében alaptalanul sérelmezte permegszüntetés iránti kérelmének elutasítását is. Az elsőfokú bíróság által e körben kifejtetteknek túl ennek elsősorban az az oka, hogy a perben a felperes a Ptk. 3:24. §-án keresztül alkalmazandó 6:519. §-a szerinti kártérítési igényt érvényesített, és a kártérítési igények esetében a következők miatt az időelőttiség fogalmilag kizárt. A kötelmi jogviszonyok túlnyomó részében mindennaposan előfordul az, hogy a követelés létrejön és annak esedékessége egymástól időben elválik. A legtipikusabb kötelelem keletkeztető tényállások, a szerződések esetében gyakori, hogy a szerződésben vállalt valamely kötelezettség nem azonnal, a szerződés megkötésekor, vagyis a kötelelem keletkezésekor, hanem csak valamely későbbi időpontban esedékes. Ebből következően teljesen hétköznapi az, hogy a kötelezettség létrejön és esedékessége időben egymástól távol esik: bár a kötelezettség már létezik, de az még nem esedékes, még nem kell teljesíteni. Az ilyen típusú kötelemelek esetén a követelés létrejön, és esedékessé válása közötti időszakban előterjesztett igény idő előtti, ezért az esetlegesen benyújtott keresetlevelet a bíróságnak a Pp. 130. § (1) bekezdés f) pontjának első fordulata alapján idézés kibocsátása nélkül el kell(ett) utasítania, vagy a per a Pp. 157. §-ának a) pontja alapján meg kell(ett) szüntetnie.

A Ptk. 6:532. §-a azonban kimondja, hogy a kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. Ez azt jelenti, hogy ha valaki károkozó magatartást tanúsít, akkor az okozott kárt már a

kár bekövetkezését követő pillanatban, azonnal köteles megtéríteni. Ha tehát a kár bekövetkezett, azaz a (kár)kötelem és a kártérítési kötelezettség létrejött, akkor az egyúttal esedékessé is vált. Ebből következően nem fordulhat elő az az eset, hogy a kár bekövetkezett, a kárkötelem létrejött, a kártérítési kötelezettség már létezik, de az még nem esedékes. Megfordítva: ha a kár léte, mint a kárfelelősség törvényi tényállásának legfontosabb fogalmi eleme nem bizonyítható, akkor ebből nem az következik, hogy a kárkötelem már létezik, csak a kártérítés még nem esedékes, hanem az, hogy nincs is kárkötelem és kártérítési kötelezettség. A kártérítési igény esetleges érvényesítése tehát ez esetben nem idő előtti, hanem alaptalan. Ebből következően, ha a kártérítés iránti perben a bíróság úgy értékeli, hogy a kár bekövetkezése nem állapítható meg, akkor nem a keresetlevél fentiek szerinti idézés kibocsátása nélküli elutasításának, vagy a per megszüntetésének van helye, hanem az ügy érdemében kell ítélettel dönten, és a keresetet el kell elutasítani. Így tehát helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor az alperes permegszüntetés iránti kérelmét elutasította, és a felperes keresetét érdemben vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság érdemi döntése is helyes. A felperes azon az alapon érvényesített igényt az alperessel szemben, hogy az a Csődtv. 31. §-ának (1) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére a társaság felszámolás elrendelésének időpontjában meglévő vagyonát nem adta át a felszámoló részére, és ezzel kárt okozott a felperesnek. Az alperes tehát alaptalanul védekezett fellebbezésében azzal, hogy a társaság működése során, neki felróhatóan nem okozott kárt a felperesnek. A felperes keretese ugyanis a fentiek szerint nem azon alapult, hogy a működés során okozta a kárt az alperes, hanem azon, hogy a működés befejezése után, a vagyonátadás elmulasztásával. A felperes – tényelőadásából következően – az őt ért kár összegét a felszámolás elrendelését megelőző napon meglévő vagyona és a felszámoló részére ténylegesen átadott vagyon különbözetében határozta meg. A perben tehát annak volt jelentősége, hogy mennyi volt a felszámolás elrendelését megelőző napon meglévő felperesi vagyon, illetőleg a felszámoló részére átadott vagyon értéke, és a kettő különbözeteként lehetett kiszámítani a felperest ért kár összegszerűségét.

Az adott esetben azonban – éppen az alperes irat- és a vagyonátadási kötelezettségének elmulasztása miatt – egyik sem volt ismert. Rendelkezésre állt ugyanakkor a felperes alperes által 2014. december 31-i fordulónappal készített mérlege és beszámolója (keresetlevél F/3. számú melléklete), amelyből az ebben az időpillanatban meglévő vagyon meghatározható volt.

A felperes keresetében lényegében arra hivatkozott, hogy a felszámolás elrendelését megelőző napon meglévő vagyon megegyezett ezzel a vagyonnal. Az alperes azonban ezt vitatta és előadta, hogy az utolsó mérleg fordulónapja és a felszámolás elrendelése közötti időben a társaság elvesztette a vagyonát, azaz nem volt mit átadni a felszámolónak. Az alperesi vitatásra tekintettel tehát fő szabály szerint a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a perben a felperesnek kellett volna bizonyítania azt, hogy az utolsó mérleg fordulónapján meglévő vagyon megegyezett a felszámolás elrendelését megelőző napon meglévő vagyonnal. Ez azonban az alperes mulasztása folytán – iratok hiányában – számára lehetetlen volt.

De a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése szerint egy adott tényt csak általában kell annak a félnek bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azt a bíróság valóban fogadja el. A bizonyítás kötelezettjének személyével kapcsolatos fenti szabály tehát nem kategorikus, kivételt nem tűző szabály, attól el lehet térni. Az adott esetben helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperes számára hibáján kívül bizonyíthatatlan tény bizonyítását nem követelte meg a felperestől, hanem az ellentétes tény bizonyítását várta el az alperestől. Az ellenkező megoldás arra vezetne, hogy lényegében minden vagyonátadási kötelezettségét elmulasztó volt ügyvezető mentesülhetne a kártérítési felelőssége alól, ha egyúttal az iratátadási kötelezettségét sem teljesítené. Ez nem lehet

jogalkotói cél. A perben tehát az alperesnek kellett volna bizonyítania az utolsó leadott mérleg fordulónapja, és a felszámolás elrendelését megelőző nap között bekövetkezett felperesi vagyonszerzés általa állított tényét.

E kötelezettségének azonban az alperes nem tett eleget, mert bizonyítási indítványa sem volt ebben a körben. Így tehát jogszerűen és megalapozottan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy – az ellenkező bizonyítottságának hiányában – a 2014. december 31-i fordulónapon meglévő vagyont azonosnak kell tekinteni a felszámolási eljárás megindulását megelőző napon meglévő vagyonnal.

A következő kérdés a felszámoló részére az alperes által átadott és ténylegesen meglévő vagyon értékének meghatározása volt. E körben a felperes elismerte azt, hogy a ... ingatlanon elvégzett beruházás fizikai eredménye tárgyi eszköznek minősül, és erre tekintettel az őt ért kár összegének meghatározása során ezt figyelembe is vette azáltal, hogy a 2014. évi mérlegben feltüntetett tárgyi eszközök értékét csökkentette a ... ingatlan értékesítésekor első ízben meghirdetett 58 millió forintos összeggel (36A/3.). Alaptalanul hivatkozott az alperes arra, hogy a felperesnek a marasztalás iránti kereset előterjesztésével meg kellett volna várnia a beruházás értékesítését, valamint a felszámolási eljárás végét, és addig csak felelősségének megállapítását kérhetné, mert addig a kár összege nem megállapítható. Egy adott vagyontárgy értéke ugyanis nem csak akkor határozható meg, ha az a közelmúltban gazdát cserélt, hanem egyéb bizonyítékok alapján annak hiányában is. A másodfokú bíróság álláspontja szerint pedig a hirdetmény megfelelő kiindulási alap e tárgyi eszköz értékét illetően, különös tekintettel arra, hogy sem ezen, sem a később 42 millió forinttra leszállított áron (3/A/2.) nem sikerült értékesíteni azt. Azaz a piac értékítélete szerint valós értéke a felszámoló által a kár összegének meghatározásakor figyelembe vett értéktől alacsonyabb. A sikertelen értékesítés ténye tehát azt mindenképpen bizonyítja, hogy a beruházás mint tárgyi eszköz a meghirdetett áránál nem ér többet. Ebből az adott esetre nézve pedig ítéleti bizonyossággal következik az, hogy a felperes kára bizonyosan több, mint amit a perben megtéríteni kért.

Az alperes hivatkozása ellenére nem tudta bizonyítani azt – a felszámolónak átadandó vagyon értékét kétségtelenül csökkentő – tény sem, hogy a korábban a társaság tulajdonában álló gépjárművek – egy kivételével – a felszámolás elrendelésének időpontjában már nem voltak meg. A felperes által bemutatott önkormányzati igazolás az alperes érvelésének megfelelően tényleg nem bizonyítja azt, hogy a gépjárművek a felszámolás elrendelésekor megvoltak, de fentiek szerint nem is a felperesnek kellett e tény, hanem az alperesnek kellett (volna) ennek ellentétét, azaz azt bizonyítania, hogy ekkor már nem képezték a felperes tulajdonát, és erre indítványa sem volt.

Ezen túlmenően az alperes kizárólag arra hivatkozott, hogy egy gépjármű megmaradt a társaság birtokában és a felszámoló rendelkezésére áll. Ezen állítását azonban nem bizonyította, sőt azt maga sem állította, hogy a gépjárművet forgalmi engedéllyel, indítókulccsal együtt a felszámoló birtokába adta volna. A felperes pedig csak annyit ismert el, hogy látott a telephelyen egy gépkocsit. Ez azonban nem teszi lehetővé a jármű ismeretlen értékének, mint a meglévő, ezért az okozott kár összegét csökkentő vagyon körében való figyelembe vételét. Arra is alaptalanul hivatkozott az alperes, hogy a felszámoló nem tett meg mindent a felperes vagyonának felderítése érdekében, mert iratok hiányában erre igen korlátozott lehetősége van a felszámolónak. A felszámoló részére átadott egyéb vagyon hiányában tehát a 2014. december 31-i fordulónappal készített mérlegben szereplő vagyon a ... ingatlan értékével csökkentett értékével egyezik meg a felperest ért kár.

Ez a kár a Csődtv. 31. §-ának (1) bekezdésében írt határidő lejártát követő nappal kétségtelenül bekövetkezett, és a kár nyilvánvalóan azért következett be, mert az alperes vagyonátadási

kötelezettségét elmulasztotta. Így tehát helytelenül hivatkozott arra az alperes a fellebbezésében, hogy sem a kár ténye, sem a kárösszege és az ő magatartása és a kár közötti okozati összefüggés is bizonyítatlan volna. A kártérítés törvényi tényállásának tehát valamennyi tényállási eleme megállapítható volt. Erre tekintettel helytállóan marasztalta az elsőfokú bíróság az alperest. A fent kifejtettek szerint egyúttal az alperesi késedelem is bekövetkezett, ezért késedelmi kamat fizetésére is köteles.

Minderre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján – utalással a Pp. 254. §-ának (3) bekezdésére és az elsőfokú ítélet helyes indokaira is – helybenhagyta.

Az alperes eredménytelenül fellebbezett, így tehát a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján másodfokú perköltséget is köteles fizetni a felperesnek, melynek összegét a másodfokú bíróság a költségrendelet 3. §-ának (2) bekezdés c) pontja, illetőleg (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg a 4/A. § (1) bekezdésére is figyelemmel. A rendkívül magas pertárgyértékhez képest ugyanis az ügy megítélése egyszerű volt és erre tekintettel a felperesi képviselőnek sem kellett olyan színvonalú és terjedelmű tevékenységet végeznie, amely a rendelet 3. § (6) bekezdésének mellőzését indokoltá tette volna. Az alperes teljes személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. §-ának (3), a Pp. 78. §-ának (1), a költségmentességnek a bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2019. június 4.

dr. Lukács Zsuzsanna s. k.
a tanács elnöke

dr. Örkényi László s. k. előadó bíró

dr. Kollár Zoltán s. k. bíró